

ANALIZA TYGODNIA

Nowa ustawa śmieciowa rewolucją w systemie gospodarki odpadami?

Co roku na bulwarach wiślanych mieszkańcy Krakowa oraz turyści hucznie bawią się na tzw. „Wiankach”, po których pozostają nie tylko miłe wspomnienia, ale także stopy śmieci. Odpadki zanieczyszczają tereny wokół Wisły oraz samą rzekę. „Wianki” nie są jedynym wydarzeniem, po którym w mieście pozostaje bałagan. Sytuacje, w których pomiędzy zabytkami królewskiego miasta „fruwają” śmieci, należą do coraz częstszych.

Coraz więcej śmieci

Szacuje się, że w Krakowie wytwarzanych jest rocznie ok. 319 tys. ton odpadów komunalnych - dla porównania w Warszawie ok. 800 tys. ton. Prognozy wskazują, że ilość odpadów komunalnych w naszym mieście w 2020 r. wzrośnie do ponad 340 tys. ton. Według danych statystycznych każdy mieszkaniec Krakowa wytwarza każdego roku ok. 280 kg odpadów. Nasuwa się zatem pytanie, co się dzieje z taką ilością śmieci? Otóż 3% z nich jest selektywnie zbierane, a 7% kompostowane! Pozostałe 90% trafia na składowisko Barycz, na którym w 2015 r. może zabraknąć już miejsca. Według Unii Europejskiej przechowywanie odpadów jest najmniej przyjazne środowisku.

Jakie zatem kroki są podejmowane w celu polepszenia tych statystyk? Przede wszystkim zmiana ustawodawstwa. Czy jednak działania mające na celu usprawnianie prawnych regulacji idą w dobrym kierunku?

Kontrowersyjna nowelizacja

Nowelizacja z 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach oraz niektórych innych ustaw (tzw. ustawa śmieciowa) wprowadziła rewolucyjne zmiany w systemie gospodarki odpadami. Są one obszerne i między innymi nakładają na gminy obowiązek przejęcia gospodarowania odpadami na ich terenie. Według dotychczasowych przepisów to właściciele nieruchomości sami podpisywali z firmami umowy na odbieranie odpadów z posesji. W świetle nowych przepisów teraz to gminy same wybiorą firmy, a mieszkańcy jej będą płacić za gospodarowanie odpadami, czyli za transport, odbiór, zbieranie, a także recykling śmieci. Nowelizacja ustawy dała gminom nowe uprawnienia, które pozbawione są mechanizmów kontrolnych. Wśród przyjętych rozwiązań jest takie, które zakłada, że gmina może naliczać wysokość opłaty śmieciowej nie tylko na podstawie liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość, ale także na podstawie zużycia wody czy też powierzchni lokalu. Nie określono w ustawie maksymalnej stawki opłaty śmieciowej, a brak takiego zapisu może spowodować ich znaczne zróżnicowanie pomiędzy poszczególnymi gminami. Gmina w oparciu o obecne zmiany może także uśrednić wysokość stawki za opłatę śmieciową, co niewątpliwie uderzy w biedniejszą część społeczeństwa. Ponadto, skoro płacimy podatki, a ta opłata ma taką formę, to obowiązkiem ustawodawcy jest podanie maksymalnej stawki. W nowych przepisach jej nie ma. Istnieje zatem luka, która jest niezgodna z prawem.

Teraz, kiedy dysponentem odpadów jest gmina, wysokość stawki opłaty śmieciowej będzie ustalać rada gminy. Ponadto właściciele nieruchomości zostali pozbawieni prawa wyboru,

gdyż teraz gmina wybierze firmę, która będzie wykonywać usługi odbioru odpadów. Właściciele tym samym nie będą mieć wpływu na standard wykonywanych usług czy też ich cenę.

Krytycznej ocenie należy poddać przyjętą nowelizację ustawy, którą 15 lipca 2011 r. podpisał Prezydent RP. Warto zauważyć, iż w trakcie procesu legislacyjnego nikt nie wykonał **żadnej** ekspertyzy co do zgodności wprowadzonych zmian z Konstytucją RP. Stanowi to naruszenie Zasad Prawidłowej Techniki Legislacyjnej. Pozostaje zatem mieć nadzieję, że ustawa trafi do Trybunału Konstytucyjnego.

Konsekwencje ustawy dla Krakowa

W świetle zmienionych przepisów jedynym dysponentem odpadów na terenie Krakowa jest gmina. Nałożenie na samorząd odpowiedzialności za gospodarowanie nimi może skłonić władze miasta do rozwiązywania problemu składowania śmieci poprzez budowę kolejnych spalarni. Tworzenie kolejnych takich obiektów wiąże się z dużymi kosztami, na które trzeba będzie pozyskać środki.

Rada Miasta Krakowa 6 lipca 2011 r. podjęła uchwałę w sprawie zmiany górnych stawek opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości z terenu miasta za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych i opróżniania zbiorników bezodpływowych oraz transportu nieczystości ciekłych, na podstawie której obecne opłaty wynoszą:

- odbiór odpadów komunalnych - 100 zł brutto za 1 m³ ,
- wywóz nieczystości ciekłych ze zbiorników bezodpływowych i ich transport do punktu zlewnego - 40 zł brutto za 1 m³ ,
- 60 zł brutto za 1 m³ , jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Lamusownia dobrym pierwszym krokiem?

Warto przypomnieć, że 9 czerwca 2011 r. otwarto w Krakowie pierwszą Lamusownię będącą nowoczesnym miejscem odbioru problematycznych odpadów, których z przyczyn gabarytowych nie można wyrzucić do kosza. Według planu gospodarki odpadami dla Miasta Krakowa (na lata 2008-2011 oraz 2012-2015), na terenie Krakowa ma powstać od 7 do 9 punktów gromadzenia śmieci. Kolejnym krokiem jest budowa Krakowskiego Zakładu Termicznego Przekształcania Odpadów (ZTPO). Ta nowoczesna inwestycja zapewni odzysk energii zawartej w odpadach i jej produkcję (zarówno energii elektrycznej jak i ciepłej). Konsekwencją konsumpcyjnego trybu życia są ogromne ilości wytwarzanych przez nas odpadów. Z jednej strony chcemy, aby otaczająca nas przestrzeń była w pełni ekologiczna, z drugiej natomiast w dalszym ciągu trudność sprawia nam wrzucenie np. niepotrzebnego opakowania do wyznaczonego miejsca. Pozostaje mieć tylko nadzieję, że Kraków nie stanie się drugim Neapolem, gdzie władze nie poradziły sobie z gospodarowaniem odpadami.

Patrz szerzej:

Ustawa o zmianie ustawy o utrzymaniu porządku i czystości w gminach oraz niektórych innych ustaw: [tutaj](#)

Uchwała Rady Miasta Krakowa w sprawie określenia górnych stawek opłat ponoszonych

przez właścicieli nieruchomości z terenu Miasta Krakowa za usługi w zakresie odbierania odpadów komunalnych i opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych: [tutaj](#)

Strona internetowa krakowskiej lamusowni: [tutaj](#)

Opracowanie: Aneta Sieradzka

WYDARZENIA TYGODNIA

Małopolskie Obserwatorium Gospodarki opublikowało raport „[Inwestorzy zagraniczni w Małopolsce w 2009 roku](#)”, który stanowi częściowy raport z trwającego badania inwestycji zagranicznych w regionie. Jego celem było wskazanie źródeł pochodzenia zainwestowanego kapitału, struktury branżowej i rozmieszczenia inwestycji w województwie małopolskim. W raporcie można znaleźć dane dotyczące inwestycji zagranicznych w Małopolsce w latach 1989-2009. Z opracowania wynika, że w tym okresie do regionu napłynęły inwestycje o wartości niemal 13 mld USD. Udział liczby przedsiębiorstw z kapitałem zagranicznym zarejestrowanych w regionie wynosi 5,4% i jest nieco niższy niż średni odsetek tego typu przedsiębiorstw w skali całego kraju. W strukturze nakładów, w ciągu analizowanych 20 lat, przeważały inwestycje w działalność przemysłową (5,9 mld USD) i usług (głównie działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości, informacja i komunikacja - 5,6 mld USD). Najatrakcyjniejszą lokalizacją dla inwestorów w Małopolsce okazał się Kraków. Całkowite nakłady inwestycyjne w latach 1989-2009 szacuje się tam na 8,5 mld USD. Oznacza to, że przeciętnie na mieszkańca stolicy Małopolski przypada aż 11,3 tys. USD inwestycji zagranicznych. Na drugim miejscu znalazł się powiat ziemski krakowski (1 mld USD). Okręg krakowski w ciągu 20 lat, skupił niemal 75% wszystkich inwestycji zagranicznych w województwie. Na kolejnych miejscach znalazły się powiaty: brzeski (0,55 mld USD), wielicki (0,5 mld USD), chrzanowski (0,33 mld USD) i miasto Nowy Sącz (0,31 mld USD). Najwięcej środków zainwestowanych w ciągu ostatnich 20 lat w Małopolsce pochodzi ze Stanów Zjednoczonych - ponad 3 mld USD. Mimo to, niemal 69% wszystkich inwestycji pochodzi z krajów europejskich. Główny strumień środków napływał z trzech państw: Niemiec, Wielkiej Brytanii i Francji (60% wszystkich inwestycji europejskich w Małopolsce). Nakłady finansowe dla każdego z tych krajów

**20 lat inwestycji
zagranicznych
w Małopolsce**

przekroczyły poziom 1 mld USD (najwięcej Niemcy - 2,75 mld USD).

Zgodnie z opracowanym przez Małopolski Port Lotniczy „Planem Inwestycyjnym na lata 2007-2015” port lotniczy w Balicach otrzyma [100 mln zł na inwestycje i rozbudowę](#). Plan obejmuje m.in. rozbudowę terminala pasażerskiego, remont drogi startowej i budowę hangaru dla samolotów. Zarząd Województwa Małopolskiego wstępnie zaakceptował dokapitalizowanie Portu Lotniczego w Balicach kwotą 100 mln zł. Jest to duża suma zważywszy, że stanowi niemal 20% rocznych wydatków województwa na inwestycje. Małopolska jest jednym z udziałowców Międzynarodowego Portu Lotniczego im. Jana Pawła II Kraków-Balice (ma 22,73% udziałów). Właścicielem największej części udziałów jest Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze” (ma 76,19% udziałów). Oprócz tego 1,04% udziałów w spółce posiada miasto Kraków, a 0,04% należy do gminy Zabierzów.

**100 mln zł dla
Balic**

Na ostatniej sesji przed przerwą wakacyjną [Sejmik](#) Województwa Małopolskiego przegłosował utworzenia nowej jednoosobowej spółki województwa - Małopolska Sieć Szerokopasmowa Spółka z o. o. Inicjatywa ma za zadanie przezwyciężyć niemoc samorządu województwa w zapewnianiu mieszkańcom dostępu do szerokopasmowego Internetu. W naszym regionie wiadomo już, że nie uda się osiągnąć celów założonych w projekcie „[Małopolska Sieć Szerokopasmowa](#)” (MSS), które zakładały, że do połowy 2012 r. 90,5% osób prywatnych oraz 100% instytucji publicznych i przedsiębiorców będzie miało bezpośredni dostęp do Internetu. Spółka jest pomysłem ponownego podejścia do realizacji celów MSS - część zadań (dostarczanie usług internetowych) przerzucono na sektor prywatny. Pomysł jest ciekawy. Szkoda, że nie rozważano go przed rozpoczęciem projektu MSS. Dla ostrożności jednak przyglądamy się decyzjom personalnym zarządu województwa przy powoływaniu kierownictwa spółki.

**Małopolska Sieć
Szerokopasmowa**

„Tarnów jako miasto silne i aktywne”, to hasło przyjętej ostatnio [Strategii Miasta Tarnowa](#). Następnym krokiem władz samorządowych ma być opracowanie konkretnych przedsięwzięć i inwestycji, połączonych z pracami nad budżetem miasta na 2012 r. Prace nad tym zadaniem ruszą na przełomie III i IV kwartału br. Jak zapowiadają władze Tarnowa, konsultacje planów operacyjnych będą połączone z szerokimi konsultacjami społecznymi środowisk branżowych, władz wojewódzkich, parlamentarnych, radnych, przedsiębiorców. Jak uczy doświadczenie Barometru - z oceną tej deklaracji należy poczekać aż pojawią się pierwsze efekty i opinie środowisk, do których te konsultacje zostaną skierowane.

**Tarnowska
Strategia**

Przedstawiciele Urzędu Miasta Krakowa, NGO z różnych branż, eksperci zewnętrzni itd. pracują nad [Wieloletnim Programem Współpracy](#) na lata 2012-2014. Jest to plan kierunków kooperacji między Gminą a organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami. Obecnie działają następujące zespoły branżowe: ds. kultury, edukacji, ochrony środowiska, rozwoju gospodarczego, rekreacji, sportu i turystyki, społeczeństwa obywatelskiego, zdrowia i niepełnosprawnych, wykluczenia. [Zachęcamy](#) do wzięcia udziału w pracach.

W [Chrzanowie](#) na 2-letnią kadencję powołano Powiatową Radę Działalności Pożytku Publicznego.

Do jej zadań należy:

- opiniowanie projektów strategii rozwoju powiatu, uchwał i aktów prawa miejscowego dotyczących sfery pożytku publicznego oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego,
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania m. in. organizacji pozarządowych,
- udzielanie pomocy i wyrażanie opinii w przypadku sporów między organami administracji publicznej a organizacjami pozarządowymi,
- wyrażanie opinii w sprawach dotyczących zadań publicznych, w tym ich zlecenia do realizacji przez organizacje oraz rekomendowanych standardów realizacji tych zadań.

W skład rady powiatowej lub gminnej wchodzi:

1. przedstawiciele organu stanowiącego odpowiednio powiatu (rady powiatu) lub gminy (rady gminy lub rady miasta);
2. przedstawiciele organu wykonawczego odpowiednio powiatu (starostwa) lub gminy (urzędu gminy, urzędu miejskiego);
3. przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, prowadzących działalność na terenie odpowiednio powiatu lub gminy, stanowiących co najmniej połowę członków.

[Powiatowe Rady Działalności Pożytku Publicznego](#) zostały wprowadzone mocą [ustawy](#) o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie z dnia 17 grudnia 2009 r. Utworzenie Powiatowej Rady Działalności Pożytku Publicznego nie jest obligatoryjne dla każdego powiatu.

Wiatr zmian, jakim ma być inicjatywa prezydentów polskich miast [„Obywatele do Senatu”](#) nabiera prędkości. Głośno o tym pomysł zrobiło się w zeszłym tygodniu, kiedy sondaże pokazały, że na Dolnym Śląsku kandydaci tego komitetu wyprzedzają wszystkie partie ogólnokrajowe. Czy zatem samorządowcy mają jakąkolwiek szansę na znalezienie się w izbie wyższej parlamentu?

Cała idea prezydentów miast opiera się na założeniu, że wybory do

**Wieloletni
Program
Współpracy
2012-2014**

**Chrzanowska
Powiatowa Rada
Działalności
Pożytku
Publicznego**

**Obywatele do
Senatu**

Barometr Rozwoju Małopolski

analizy i wydarzenia tygodnia

Nr 28-29 (128-129)/2011 (4.07.2011-17.07.2011)

Senatu będą przeprowadzane w okręgach jednomandatowych. Jeżeli w najbliższą środę Trybunał Konstytucyjny stwierdzi, że takie rozwiązanie jest niezgodne z ustawą zasadniczą to nie będzie dalej o czym mówić. Nawet jeżeli wyrok będzie przychylny, to i tak warto się zastanowić czy pomysł jest realny. Wprowadzenie ludzi do Senatu to jedno, a realizowanie wspólnego programu to drugie. Karkołomnym jest doszukiwanie się wspólnoty przekonań innych niż poglądy na samorząd terytorialny pomiędzy prezydentami Krakowa a Poznania. Ponadto, ryzykowna jest sama nazwa inicjatywy. Z całą pewnością obywatelami są sami prezydenci oraz ich ewentualni kandydaci. Czy jest to już Front Jedności Narodowej, jak pomysłodawcy chcą, żeby ich przedstawiano? I ostatnia rzecz, o której mało kto wspomina - sondaże robione były na Dolnym Śląsku. A to robi wielką różnicę patrząc przez pryzmat pozycji politycznej prezydenta Poznania.

Magazyn „National Geographic” ogłosił plebiscyt na [„7 nowych cudów Polski”](#). Dwa miejsca w Małopolsce zostały do niego wytypowane: Skamieniałe Miasto w Ciężkowicach oraz Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie. Do 15.09 można smsowo głosować na poszczególne kandydatury. Lubimy to.

**Nowy-stary cud
Polski**

opracował zespół:

Michał Dulak, Barbara Łacka, Mateusz Koczwara,
Anna Kraczka, Hanna Przeniosło, Aneta Sieradzka,

Aleksandra Skworzec, Piotr Szefer, Łukasz Wiślicki, Agata Wosik

koordynacja i korekta analiz tygodnia: Maciej Gomółka

opieka merytoryczna: Bożena Pietras-Goc, Wojciech Przybylski

koordynacja: Magdalena Jagła

Copyright by Katedra Analiz Regionalnych Klubu Jagiellońskiego
Rynek Główny 39/9, 31-013 Kraków

www.kj.org.pl • barometr@kj.org.pl